

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

MSc ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΣΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ΕΛΙΝΑ

A.M.: P1422127

Οι Ενεργειακές Κοινότητες στην Ελλάδα

Πώς το ρυθμιστικό πλαίσιο δυσκολεύει τη δημιουργία τους σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αρχικά, αξίζει να σημειωθεί πως πρωταρχικός σκοπός της Κοινότητας Ανανεώσιμης Ενέργειας δεν είναι το οικονομικό κέρδος, αλλά η προσφορά στα μέλη της και στις τοπικές περιοχές δραστηριοποίησής της, περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού οφέλους.

Το παράδειγμα Ελλάδας και Πορτογαλίας:

- Σύμφωνα με το νόμο που διέπει τις ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα, ο ελάχιστος αριθμός μελών της Κ.Α.Ε. είναι τριάντα (30) μέλη, υπό την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου. Ο ελάχιστος αριθμός μελών του πρώτου εδαφίου ορίζεται σε:

α) είκοσι (20) μέλη, αν η Κ.Α.Ε. έχει έδρα σε δήμο νησιωτικής περιοχής με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή,

β) δεκαπέντε (15) μέλη, σε περίπτωση που συμμετέχουν τουλάχιστον δεκαπέντε (15) Μ.Μ.Ε.,

γ) τρία (3) μέλη, αν συμμετέχει τουλάχιστον ένας (1) Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού και τα άλλα δύο (2) μέλη είναι είτε επιχειρήσεις που ανήκουν κατά εκατό τοις εκατό (100%) σε Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, είτε Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού.

Σύμφωνα όμως που διέπει τις ενεργειακές κοινότητες στην Πορτογαλία δύο (2) μέλη αρκούν για τη δημιουργία μιας κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας (Κ.Α.Ε.).

Παρατηρούμε λοιπόν μια τεράστια διαφορά στην προϋπόθεση δημιουργίας Κ.Α.Ε. όσο αφορά στον αριθμό των μελών της κοινότητας. Στην Ελλάδα λοιπόν είναι πολύ δύσκολο να συσταθεί μια κοινότητα. Γιατί το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν ενθαρρύνει την αυτοπαραγωγή και ιδιοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που μπορεί να παρέχει όφελος και σε ανθρώπους που βρίσκονται σε οικονομική ανάγκη; Γιατί μια βιομηχανία με μεγάλη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά πάνελ να μην μπορεί την πλεονάζουσα παραγωγή της τα Σαββατοκύριακα να τη δώσει στην οικογένεια που ζει δίπλα της;

Στους κύκλους των εταιριών που ασχολούνται με την ενέργεια ακούγεται πως ο νόμος με την αύξηση του αριθμού των μελών σε 30 έρχεται σαν «τιμωρία» σε αυτούς που εκμεταλλεύτηκαν τον προηγούμενο νόμο των 7 μελών για να δημιουργήσουν ενεργειακές κοινότητες μεταξύ των οικογενειών τους και από την πώληση της πλεονάζουσας παραγόμενης ενέργειας στο δίκτυο να αποκτήν οικονομικό όφελος. Όπως αναφέρθηκε, όμως παραπάνω οι κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας έχουν ως στόχο το κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους αρμόδιους φορείς για να βοηθήσουν ευάλωτα νοικοκυριά. Άρα, βάζοντας εμπόδια στη δημιουργία τους, ποιόν «τιμωρεί» τελικά το ρυθμιστικό πλαίσιο;

- Ένας δεύτερος προβληματισμός αφορά τη διοίκηση της Κ.Α.Ε. Στην Ελλάδα σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο όργανα της Κοινότητας Ανανεώσιμης Ενέργειας είναι η γενική συνέλευση, η οποία απαρτίζεται από

2 όλα τα μέλη της και το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1667/1986 (Α' 196), αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη γενική συνέλευση.

Στην Πορτογαλία, όμως, δίνεται η δυνατότητα στις ενεργειακές κοινότητες εκτός από την γενική συνέλευση στην οποία συμμετέχουν όλα τα μέλη της, να δώσουν τη διοίκηση σε μια εταιρία ή κάποιον ανεξάρτητο ο οποίος αναλαμβάνει όλη την οργάνωση και διοίκηση της Κ.Α.Ε.

Σκεφτείτε, λοιπόν, μια Κ.Α.Ε. σε λειτουργία. Οι αρμοδιότητες του διαχειριστή εντείνονται από την κατασκευή του έργου, έως την τιμολόγηση και διαχωρισμό της παραγόμενης και καταναλωθείσας ενέργειας. Κάτι τέτοιο, απαιτεί χρόνο, κόπο και γνώσεις know-how, που δεν μπορεί να έχει ο καθένας μας. Χρησιμοποιώντας, όμως, και αναθέτοντας τις αρμοδιότητες αυτές σε μια εταιρία που ασχολείται με τέτοια έργα και έχει τα μέσα να τα διαχειριστεί όπως πλατφόρμες και application, κάνουμε τη διαχείριση της κοινότητας πολύ πιο εύκολη. Επιπλέον, μπορούμε με αυτόν τον τρόπο να έχουμε μια κοινότητα που αποδίδει τα μέγιστα στα μέλη της σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Το ήδη υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για τις ενεργειακές κοινότητες προσφέρει οικονομικά οφέλη για τα μέλη των Κ.Α.Ε όπως το ότι η απόδοση της κοινής ενέργειας είναι συνήθως υψηλότερη από τα τιμολόγια τροφοδότησης και οι μεταπωλητές έχουν χαμηλό κόστος. Στοχεύει στην προσβασιμότητα αφού όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν και κινητοποιεί επενδύσεις από όλους τους πολίτες, ενώ για τη διαχείριση δικτύου μειώνει την υπερφόρτωση του δικτύου μεταφοράς και των υποσταθμών. Γίνεται, λοιπόν, αποτελεσματικότερη χρήση του διαθέσιμου χώρου αφού παρέχει κίνητρα για τη χρήση όλου του διαθέσιμου χώρου σε στέγες για φωτοβολταϊκά.

Ένα τέτοιο ευνοϊκό νομοθετικό πλαίσιο θα μπορούσε να ενσωματωθεί από τον Έλληνα νομοθέτη, δίνοντας κίνητρα και ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες να γίνουν μέλη μιας κοινότητας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

AstraZeneca & Amadora Sintra Hospital (Πορτογαλία)

Κοινότητα 2 μελών

Η AstraZeneca διέθετε ηλιακούς συλλέκτες που κάλυπταν την οροφή της, διαστασιολογημένους για τη δική της κατανάλωση (165,6 kWp MW) - Ατομική λύση αυτοκατανάλωσης.

Το νοσοκομείο Amadora Sintra είχε επίσης εγκαταστήσει ηλιακούς συλλέκτες, οι οποίοι όμως επέτρεπαν μόνο ένα χαμηλό ποσοστό ιδιοκατανάλωσης και δεν είχε περαιτέρω διαθέσιμο χώρο για να επεκτείνει την ηλιακή του ικανότητα

ΟΦΕΛΗ για τα μέλη μόνο από τη δημιουργία της κοινότητας:

1. Η AstraZeneca επέκτεινε την εγκατεστημένη ηλιακή ισχύ στα 303 kw, βελτιστοποιώντας τον διαθέσιμο χώρο της:
 - Εγκατάσταση Carport για ηλεκτρική κινητικότητα & φόρτιση EV

2. Το νοσοκομείο Amadora Sintra αύξησε την κατανάλωση τοπικής πράσινης ενέργειας σε πολύ ελκυστικές τιμές (σχεδόν δωρεάν) μέσω της κοινής χρήσης της πλεονάζουσας ενέργειας της Astra Zeneca
3. 27% πρόσθετη μείωση του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος της AstraZeneca για την αυτοκατανάλωση ενέργειας
4. Τόσο η AstraZeneca όσο και το Hospital Amadora Sintra είναι σε θέση να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο τις παραγωγή, κατανάλωση και κατανομή της ενέργειας, αφού η Greenvolt Comunidades εξασφαλίζει τη διαχείριση της συλλογικής αυτοκατανάλωσης μέσω μιας ειδικής πλατφόρμας λογισμικού που εξασφαλίζει δίκαιη και αποτελεσματική λειτουργία της κοινότητας χωρίς να επιβαρύνονται τα μέλη της με την ευθύνη διαχείρισης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μέσα από τα παραπάνω παραδείγματα παρατηρούμε διαφορές στη νομοθεσία της χώρας μας με την νομοθεσία μιας άλλης χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Πορτογαλίας, μιας χώρας παρόμοιας έκτασης και πληθυσμού με τη δική μας.

Μια αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου της Ελλάδας, τουλάχιστον όσο αφορά στις ενεργειακές κοινότητες είναι απαραίτητη έτσι ώστε η χώρα μας να μπορέσει να ανταποκριθεί στους στόχους της για την ενέργεια.

Στην Ελλάδα, σε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που ενθαρρύνει την κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία μιας κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας να αφήνουν περισσότερα περιθώρια στους πολίτες να τις δημιουργήσουν και να συμμετέχουν σε αυτές. Θα πρέπει να δίνεται κίνητρο στον καθένα από εμάς να γίνει μέλος μιας Κ.Α.Ε. Έτσι, θα μπορούμε να επωφελούμαστε οι ίδιοι, να προστατεύουμε το περιβάλλον και να προσφέρουμε στο διπλανό μας.